

METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM
generálne riaditeľstvo
Ševčenkova 11, 850 05 Bratislava

Program kontinuálneho vzdelávania

Rozvíjame čítanie s porozumením v edukácii žiakov ZŠ, SŠ a ZUŠ

Mgr. Kamila Jandzíková, PhD.
generálna riaditeľka
Metodicko-pedagogické centrum,
Bratislava

Názov vzdelávacieho programu:**Rozvíjame čítanie s porozumením v edukácii žiakov ZŠ, SŠ a ZUŠ****Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:**

Čitateľská gramotnosť predstavuje východisko na rozvíjanie kľúčových kompetencií, predovšetkým kompetencie k učeniu sa a na dosiahnutie predsavzatí a cieľov v pracovnej oblasti i v osobnom živote. Považuje sa za existenčnú a základnú kompetenciu vzdelaného človeka. V súčasnej informačnej spoločnosti, v ktorej majú informácie prioritný význam, sa nároky na čitateľskú zručnosť zvyšujú a práca s textovými informáciami novými a komplikovanejšími spôsobmi sa stáva každodennou súčasťou života. V tejto spoločnosti sa mení v nadväznosti na štátne vzdelávacie programy aj úloha učiteľa, organizácia vzdelávania a pasívne preberanie faktov sa posunulo k aktívnej práci žiakov s informáciami v synergii s komunikáciou a spoluprácou v kolektíve.

Predkladaný vzdelávací program vznikol aj na základe:

- neuspokojivých výsledkov žiakov Slovenskej republiky v medzinárodných testovaniach čitateľskej gramotnosti, skóre žiakov SR v čitateľskej gramotnosti bolo v cykle 2015 štatisticky význame nižšie ako v cykle v roku 2009 a porovnateľné s predchádzajúcim cyklom 2012 (v čitateľskej gramotnosti sa počet žiakov v rizikovej skupine dokonca štatisticky významne zvýšil a v rizikovej skupine sú žiaci základných škôl, maturitných odborov SOŠ., nematuritných odborov stredných odborných škôl i v 4-ročných gymnáziách),
- Národnej stratégie zvyšovania úrovne a kontinuálneho rozvíjania čitateľskej gramotnosti (apríl 2016),
- správy Štátnej školskej inšpekcie o stave a úrovni výchovy a vzdelávania v školách a v školských zariadeniach v Slovenskej republike v školskom roku 2015/2016, v ktorej sa konštatuje nedocenenie významu premyslenejšieho a komplexnejšieho podporovania a rozvíjania čitateľských zručností.

Druh kontinuálneho vzdelávania: aktualizáčn é vzdelávanie

Forma kontinuálneho vzdelávania: kombinovaná (prezenčná a dištančná forma)

Ciele vzdelávacieho programu:**Hlavný cieľ:**

Aktualizovať a zdokonaľovať profesijné kompetencie pedagogických zamestnancov v oblasti rozvoja čitateľskej gramotnosti žiakov.

Špecifické ciele:

- Aktualizovať poznatky o cieľoch čitateľskej gramotnosti žiakov.
- Zdokonaľiť schopnosť aplikovať spôsobilosti a zručnosti čitateľskej gramotnosti v plánovaní edukačného procesu v kontexte so štátnym a školským vzdelávacím programom a individuálnymi potrebami žiakov.
- Rozšíriť zručnosti pri tvorbe úloh k rôznym typom textov ako zdrojov informácií v učení sa žiaka.
- Rozšíriť zručnosti pri aplikácii vhodných čitateľských stratégií a metód rozvoja čitateľskej gramotnosti do vyučovacieho procesu.

- Rozšíriť poznatky v oblasti overovania navrhnutých metodických postupov na zlepšenie čitateľskej gramotnosti žiakov.
- Rozšíriť zručnosti v oblasti realizácie kooperácie v skupine účastníkov (spolupracovať v učení sa a poskytovať spätnú väzbu).

Obsah vzdelávacieho programu:

Tematický celok a témy	Forma	Počet hodín
<p>1. Ciele čítania s porozumením a ŠKVP</p> <ul style="list-style-type: none"> - ŠVP ako východiskový podnet pri tvorbe ŠKVP so zameraním na čitateľskú gramotnosť - Čitateľská gramotnosť ako nadpredmetová kompetencia - Výsledky meraní úrovne čitateľskej gramotnosti – PISA, PIRLS <p>Dištančná úloha č. 1: Návrh cieľov pre rozvoj čitateľskej gramotnosti do školského vzdelávacieho programu pre konkrétny predmet</p> <p>Výstup z dištančnej formy: Prezentovať, analyzovať a hodnotiť spracované ciele pre konkrétny predmet na základe platných pedagogických dokumentov. Výstup bude spracovaný v textovom editore, v rozsahu cca 1 normostrana, formát A4.</p>	<p>prezenčná</p> <p>dištančná</p>	<p>6</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>
<p>2. Kritériá výberu textov v nadväznosti na ciele rozvoja čitateľskej gramotnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analýza a hodnotenie návrhov cieľov pre rozvoj čitateľskej gramotnosti v konkrétnych predmetoch účastníkmi vzdelávania skupinovou formou - Výber textov na rozvoj čitateľskej gramotnosti s dôrazom na akceptovanie cieľov - Kritériá výberu textu ako učebného zdroja pre žiakov, charakteristika jednotlivých druhov textov podľa formy (súvislý, nesúvislý, kombinovaný a zložený text) - Praktické aktivity so zameraním na využitie jednotlivých druhov textov v edukačnom procese – tvorivé dielne <p>Dištančná úloha č. 2: Výber súvislého/ a nesúvislého/kombinovaného/zloženého textu vhodného ako učebný zdroj pre žiakov v konkrétnom učive vyučovacieho predmetu – 2 texty</p> <p>Výstup z dištančnej formy: Prezentovať, analyzovať a hodnotiť spracované konkrétne texty podľa uvedených požiadaviek. Výstup bude spracovaný v textovom editore, v rozsahu cca 1 normostrana, formát A4.</p>	<p>prezenčná</p> <p>dištančná</p>	<p>6</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>2</p>

<p>3. Tvorba úloh na rozvoj čitateľskej gramotnosti s akceptovaním cieľov rozvoja čitateľskej gramotnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Posudzovanie vhodnosti textov ako učebného zdroja žiakov v konkrétnych predmetoch účastníkmi vzdelávania - Tvorba úloh rozvíjajúcich nižšie kognitívne procesy porozumenia textu – účastníci tvoria úlohy k textom vybraným v druhom tematickom celku - Tvorba úloh rozvíjajúcich vyššie kognitívne procesy porozumenia textu - účastníci tvoria úlohy k textom vybraným v druhom tematickom celku - Didaktická analýza vyučovacieho bloku – aktivity zamerané na hodnotenie úloh z hľadiska procesov porozumenia textu - Netradičné metódy zamerané na rozvoj čitateľskej gramotnosti. <p>Dištančná úloha č. 3: Tvorba úloh zameraných na činnosti súvisiace s porozumením textu</p> <p>Výstup z dištančnej formy: Prezentovať, analyzovať a hodnotiť vytvorené úlohy k súvislému textu alebo k nesúvislému/kombinovanému/ zloženému textu rozvíjajúce jednotlivé procesy porozumenia textu (spolu 6 úloh s kľúčom správnych odpovedí). Výstup bude spracovaný v textovom editore, v rozsahu cca 1 normostrana, formát A4.</p>	<p>prezenčná</p> <p>dištančná</p>	<p>8</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>2</p> <p>4</p>
<p>4. Návrh a realizácia čitateľských stratégií na rozvoj čitateľskej gramotnosti s akceptovaním cieľov rozvoja čitateľskej gramotnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analýza a posudzovanie úloh súvisiacich s porozumením textu účastníkmi vzdelávania - Tri fázy práce s textom - Výber čitateľskej stratégie v súvislosti s cieľmi rozvoja čitateľskej gramotnosti - Aplikácia čitateľských stratégií v edukačnom procese – tvorivé dielne <p>Dištančná úloha č. 4: Návrh vyučovacieho bloku so zameraním na rozvoj čitateľskej gramotnosti s využitím vybraných textov a vytvorených úloh</p> <p>Výstup z dištančnej formy: Prezentovať, analyzovať a hodnotiť spracovanú didaktickú reflexiu odučeného vyučovacieho bloku so zameraním na rozvoj čitateľskej gramotnosti. Výstup bude spracovaný v textovom editore, v rozsahu cca 2 normostrany, formát A4.</p>	<p>prezenčná</p> <p>dištančná</p>	<p>2</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p>
Spolu	P/D	28/12
Spolu celkom		40

Profil absolventa:

Absolvent vzdelávacieho programu vie/dokáže:

- implementovať aktualizované poznatky z oblasti plánovania rozvoja čitateľskej gramotnosti do vyučovacieho procesu,

- tvoriť úlohy k rôznym typom textov ako zdrojov informácií v učení sa žiaka,
- analyzovať a hodnotiť úlohy na rozvoj čitateľskej gramotnosti žiakov,
- aplikovať vhodné čitateľské stratégie a metódy rozvoja čitateľskej gramotnosti do vyučovacieho procesu,
- overiť navrhnuté metodické postupy na zlepšenie čitateľskej gramotnosti žiakov,
- kooperovať v skupine účastníkov.

Rozsah vzdelávacieho programu:

Spolu 40 hodín, z toho 28 hodín prezenčnou formou a 12 hodín dištančnou formou.

Trvanie vzdelávacieho programu:

Najviac 10 mesiacov od začiatku vzdelávania.

Bližšie určená kategória, podkategória pedagogických zamestnancov, kariérový stupeň, kariérová pozícia:

Kategória pedagogických zamestnancov:

- učiteľ

Podkategória:

- učiteľ pre primárne vzdelávanie (učiteľ prvého stupňa základnej školy),
- učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie (učiteľ druhého stupňa základnej školy),
- učiteľ pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie, úplné stredné odborné vzdelávanie a učiteľ pre vyššie odborné vzdelávanie (učiteľ strednej školy),
- učiteľ základnej umeleckej školy,
- učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie.

Kariérové stupne:

- samostatný pedagogický zamestnanec
- pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou
- pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou

Kariérová pozícia: -

Vyučovací predmet: -

Podmienky pre zaradenie uchádzačov:

Program kontinuálneho vzdelávania je určený pre kategóriu učiteľa, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov a ktorý má absolvovaných aspoň šesť mesiacov pedagogickej činnosti (§ 35 ods. 9 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Spôsob prihlasovania:

Písomná prihláška na kontinuálne vzdelávanie podpísaná uchádzačom.

Spôsob preukázania príslušnosti k cieľovej skupine:

Riaditeľ školy na prihláške potvrdzuje zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa. Riaditeľovi školy potvrdzuje prihlášku zriaďovateľ.

Ak riaditeľ školy nepotvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa, posúdi poskytovateľ oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

Spôsob ukončovania vzdelávacieho programu:

Vzdelávací program sa ukončuje záverečnou prezentáciou pred lektorom a účastníkmi vzdelávania.

Požiadavky na ukončovanie vzdelávacieho programu

1. Účasť najmenej 80 % z celkového rozsahu prezenčnej formy vzdelávania.
2. Vypracovanie a odovzdanie všetkých zadaných úloh dištančnej formy vzdelávania
3. Záverečná prezentácia, ktorej obsahom je hodnotenie navrhnutého vyučovacieho bloku na zlepšenie úrovne čitateľskej gramotnosti žiakov v aprobačnom vyučovacom predmete. Prezentácia bude spracovaná v elektronickej podobe formou prezentačného softvéru v rozsahu 15 – 20 snímok.

Personálne zabezpečenie vzdelávacieho programu:**Garanti:**

PhDr. Ingrid Nosková, PhD., učiteľka pre kontinuálne vzdelávanie s druhou atestáciou a s aprobáciou slovenský jazyk a literatúra, Metodicko-pedagogické centrum, regionálne pracovisko Banská Bystrica;

PaedDr. Darina Bačová, učiteľka pre kontinuálne vzdelávanie s druhou atestáciou a s aprobáciou slovenský jazyk a literatúra Metodicko-pedagogické centrum, regionálne pracovisko Bratislava;

Mgr. Dagmar Čtvrtníčková, učiteľka pre kontinuálne vzdelávanie s druhou atestáciou a s aprobáciou slovenský jazyk a literatúra, občianska náuka a etická výchova, Metodicko-pedagogické centrum, regionálne pracovisko Košice.

Garanti spĺňajú požiadavky § 43 ods. 4 a 5 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov

Lektori: učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie, vysokoškolský učiteľ, učiteľ s druhou atestáciou s aprobáciou slovenský jazyk a literatúra.

Lektori spĺňajú podmienky čl. 2 bodu 12 Smernice 18/2009-R.

Finančné, materiálne, technické a informačné zabezpečenie:**Financovanie vzdelávacieho programu:**

Náklady spojené so vzdelávaním budú financované z prostriedkov rozpočtu MPC.

Cestovné náklady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

Materiálne zabezpečenie:

Prezenčné vybavenie (tabula, flipchartový papier, fixky).

Učebné zdroje (študijné texty, pracovné listy) k jednotlivým modulom a témam budú spracované garantami vzdelávania. Literatúra k jednotlivým modulom a témam bude účastníkom odporúčaná lektormi vzdelávania.

Technické a informačné zabezpečenie:

Notebook, dataprojektor.

Návrh počtu kreditov:

Spolu 10 kreditov – z toho 8 kreditov za rozsah vzdelávania a 2 kredity za spôsob ukončenia vzdelávania.